

Bilag om udenlandske studerende på hele uddannelser i Danmark ¹

I. Regelgrundlaget

Der kan gives opholdstilladelse til uddannelse i Danmark til:

- studerende ved videregående uddannelser
- elever på grundskole- og ungdomsuddannelser
- deltagelse i kurser på folkehøjskoler.

Før opholdstilladelsen gives, skal den studerende være optaget på en anerkendt uddannelse, og et eventuelt deltagergebyr skal være betalt. Der skal desuden foreligge dokumentation for, at den studerende kan forsørge sig selv under opholdet.

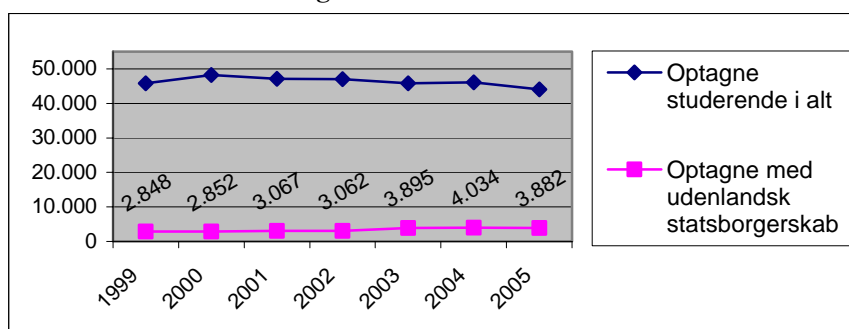
Frem til august 2006 optager videregående uddannelsesinstitutioner udlændinge på ordinære uddannelser uden opkrævning af studieafgifter. På Undervisningsministeriets område har der været en kvote på max 15% optagne fra lande uden for EU/EØS pr. uddannelse. Fra august 2006 bortfalder kvoten, og alle videregående uddannelsesinstitutioner under Videnskabsministeriet og Undervisningsministeriet skal opkræve studieafgifter af studerende, der kommer fra lande uden for EU/EØS området og uden for udvekslingsaftalerne. Den statslige finansiering af de pågældende uddannelsespladser bortfalder samtidig.

II. Udviklingstendenser

Fra 1999 til 2005 er antallet af optagne på videregående uddannelser med udenlandsk statsborgerskab steget, jf. figur 1. Beregnes andelen af udenlandske studerende i forhold til det totale antal optagne, har der været en stigning fra 6% til 9% i den pågældende periode. I opgørelsen indgår herboende flygtninge/indvandrere samt udlændinge, der kommer til landet i uddannelsesøjemed.

¹ Arbejdsrapporten er udarbejdet af Sekretariatet for ministerudvalget for Danmark i den globale økonomi. Papirerne er sendt til Globaliseringsrådet som faktuel baggrund for Globaliseringsrådets diskussioner. Globaliseringsrådet kan ikke taget til indtægt for arbejdsrapporterne.

Figur 1: Årligt antal optagne på videregående uddannelser i Danmark i perioden 1999 - 2005. Antal i alt og antal med udenlandsk statsborgerskab

Kilde: Tilmeldingssekretariatet

Note: Optagne med udenlandsk statsborgerskab omfatter både herboende flygtninge/indvandrere med udenlandsk statsborgerskab og tilrejsende udlændinge med uddannelsesbegrunderet opholdstilladelse. Der findes ikke data over tid, der omhandler udviklingen i antallet i den sidstnævnte gruppe.

III. Tilrejsende udenlandske studerende på hele uddannelser i Danmark

For at udskille den andel af de udenlandske studerende, som alene kommer til Danmark i uddannelsesøjemed, er der gennemført en særkørsel i Danmarks Statistik over udenlandske studerende, der er indskrevet på en dansk videregående uddannelse i 2003, og som er kommet til landet tidligst et år, inden uddannelsen er påbegyndt. Opgørelserne i tabel 1 a-b samt figurer 2 til 4 bygger på denne særkørsel. Opgørelserne viser **bestanden** i 2003 i modsætning til figur 1, der viser det årlige antal optagne. Der foreligger ikke tal for tidligere år, hvorfor det ikke er muligt at dokumentere udviklingstendenserne for denne gruppe studerende.

På universitets- og MVU-områderne kommer ca.70% af de udenlandske studerende fra EU/EØS lande. På KVU-området er det 30%, der kommer fra disse områder, jf. tabel 1a-b.

En nærmere analyse af den konkrete landfordeling viser, at der kommer flest studerende fra de øvrige nordiske lande, navnlig fra Island, samt Sverige og Norge. Fra det øvrige Europa kommer der flest studerende fra Tyskland, Polen og Frankrig. Fra lande uden for EU er der flest studerende fra Kina, Indien, Pakistan og USA.

Tabel 1a. Totale antal udenlandske studerende i 2003 på hele uddannelser fordelt efter uddannelsessektor og oprindelsesland

Uddannelses-niveau	EU/EØS			EU/EØS i alt	Øvrige lande	I alt
	Norden	Oprindeligt EU (EU15)	Nye EU lande (EU10)			
LVU	1.395	290	147	1.832	990	2.822
MVU	353	67	40	460	182	642
KVU	129	27	42	198	508	706
I alt	1877	384	229	2490	1680	4170

Kilde: Særkørsel fra Danmarks Statistik

Note: Udenlandske studerende omfatter udenlandske statsborgere, der er kommet til Danmark tidligst et år inden studiestart, og som er indskrevet på en videregående uddannelsesinstitution i 2003.

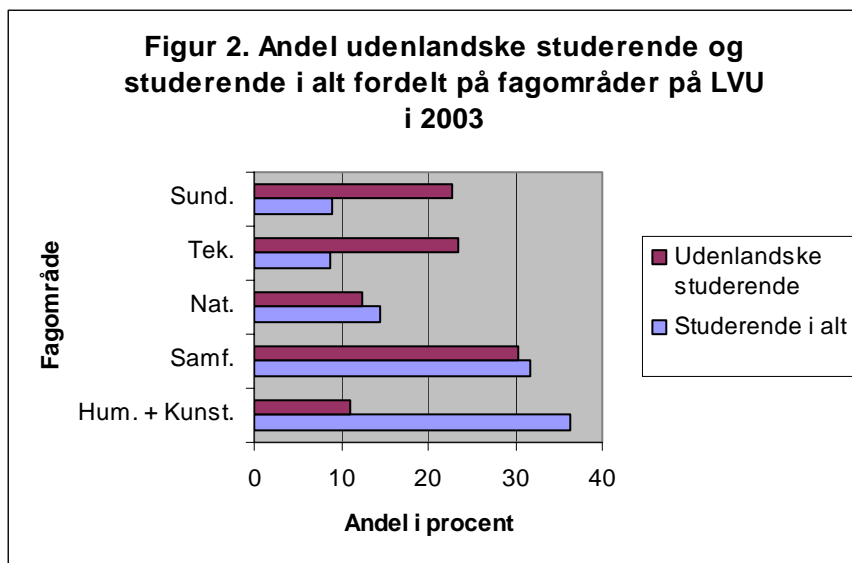
Tabel 1b. Udenlandske studerende i 2003 på hele uddannelser fordelt på oprindelsesland i pct.

Uddannelses-niveau	EU/EØS			EU/EØS i alt	Øvrige lande	I alt
	Norden	Oprindeligt EU (EU 15)	Nye EU lande (EU10)			
LVU	49%	10%	5%	65%	35%	100%
MVU	55%	10%	6%	72%	28%	100%
KVU	18%	4%	6%	28%	72%	100%
I alt	45%	9%	6%	60%	40%	100%

Kilde: Særkørsel fra Danmarks Statistik

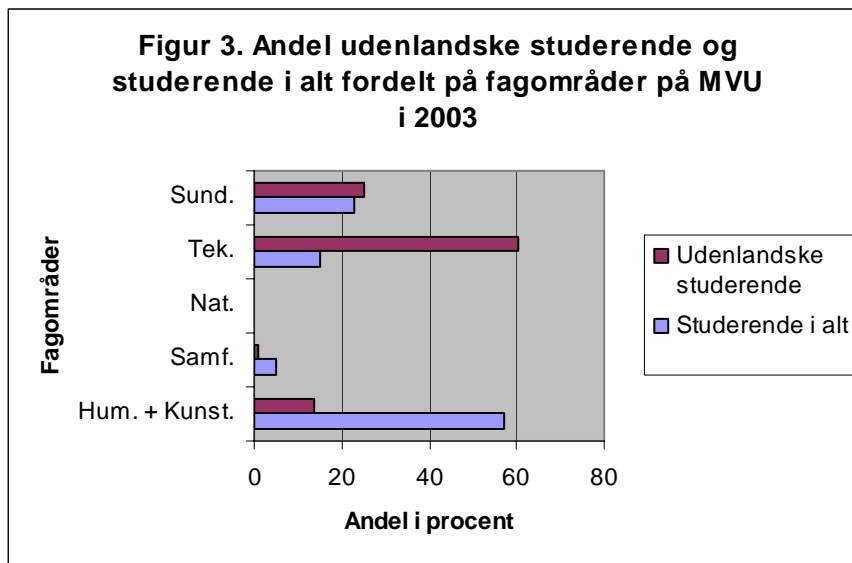
Note: Udenlandske studerende omfatter udenlandske statsborgere, der er kommet til Danmark tidligst et år inden studiestart, og som er indskrevet på en videregående uddannelsesinstitution i 2003.

Figur 2 viser, hvordan de udenlandske studerende fordeler sig på fagområder på universitetsuddannelserne sammenlignet med fordelingen af samtlige studerende i universitetssektoren. Totalt set kommer der flest udenlandske studerende inden for det samfundsvidenskabelige fagområde, efterfulgt af de teknisk videnskabelige og de sundhedsvidenskabelige områder.

Kilde: Danmarks Statistik og Videnskabsministeriet

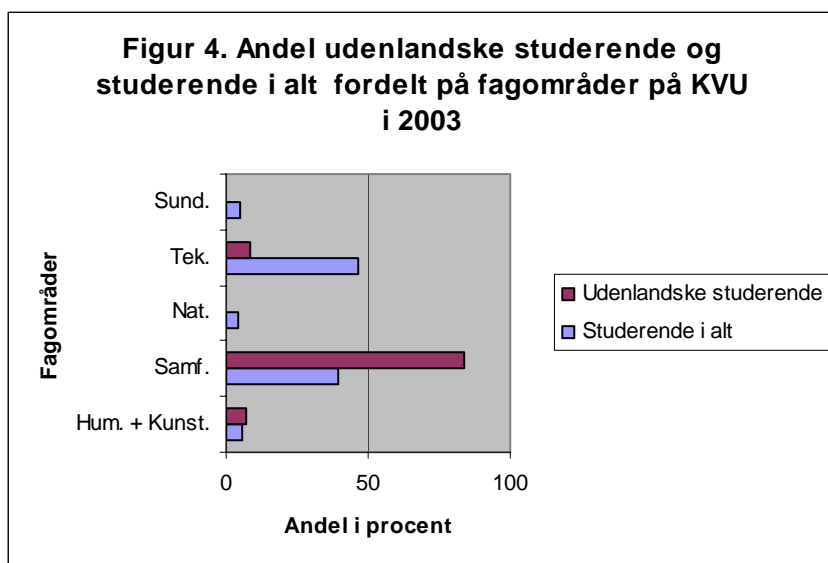
På MVU-området udgør andelen af udenlandske studerende på det teknisk videnskabelige område 60% af det samlede antal udenlandske studerende. De udenlandske studerende andel på dette fagområde er dermed betydeligt større end fagfordelingen af samtlige studerende i MVU-sektoren, jf. figur 3.

Kilde: Danmarks Statistik og Undervisningsministeriet

Note: På MVU-området udbydes ingen uddannelser inden for det naturvidenskabelige område.

Andelen af udenlandske studerende på KVVU-området er størst på det samfundsfaglige/merkantile område og udgør i alt 85% af samtlige udenlandske studerende. Ses på samtlige studerende inden for KVVU-sektoren udgør studerende på det samfundsfaglige/merkantile område knap 40% af den totale studenterbestand, jf. figur 4.

Kilde Danmarks Statistik og Undervisningsministeriet

Der er ikke foretaget undersøgelser af eventuelle baggrunde for fagfordelingen blandt de udenlandske studerende, der vælger Danmark som studieland. Internationale undersøgelser af udenlandske studerendes efterspørgsel viser, at det navnlig er fagområder som samfundsvidenskab, merkantile fag og it, som efterspørges, hvilket svarer til fagfordelingen blandt de udenlandske studerende i Danmark.

Ses på fordelingen af udenlandske studerende på konkrete fag/uddannelser på universitetsområdet topper civilingeniøruddannelsen efterfulgt af HA/cand. merc. og medicin, jf. tabel 2a-c. På MVU-området er det de tekniske uddannelser som bygningskonstruktør og diplomingeniør, der tiltrækker

flest udenlandske studerende. På KVVU-området er det multimediedesigneruddannelsen efterfulgt af datamatikeruddannelser, der tiltrækker flest.

Tabel 2a. Udenlandske studerende i 2003 på hele uddannelser fordelt på fag (LVU)

Fag	Antal	Pct.
Civilingeniør	634	22%
HA/Cand.merc	571	20%
Medicin	536	19%
IT/Datalogi	156	6%
Jura	80	3%
Psykologi	76	3%
Musik	66	2%
Biomekanik	61	2%
Erhvervsprog	52	2%
Veterinærvidenskab	47	2%
Andre	543	19%
I alt	2.822	100%

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 2b. Udenlandske studerende i 2003 på hele uddannelser fordelt på fag (MVU)

Fag	Antal	Pct.
Bygningskonstruktør	259	40%
Diplomingeniør	124	19%
Fysioterapeut	70	11%
Pædagog	51	8%
Sygeplejerske	74	12%
Andre	64	10%
I alt	642	100%

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 2c. Udenlandske studerende i 2003 på hele uddannelser fordelt på fag (KVU)

Fag	Antal	pct.
Multimediedesigner	221	31%
Datamatiker	197	28%
Markedsføringsøkonom	156	22%
Design	75	11%
Andre	57	8%
I alt	706	100%

Kilde: Danmarks Statistik

Det reelle omfang af udenlandske studerende på hele uddannelser er større end det opgjorte, da en del uddannelsesinstitutioner - navnlig på KVVU-området - udbyder hele uddannelser efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed. Disse studerende indgår ikke i ovenstående tabeller.

IV. Andelen af udenlandske studerende i Danmark i sammenligning med andre lande

Tabel 3 nedenfor viser andelen af udenlandske studerende i udvalgte lande. Tabellen bygger delvist på OECDs rapport *Education at a Glance 2005*, delvist på opgørelser indhentet fra udvalgte lande.

Tabellen skelner mellem

- studerende med udenlandske statsborgerskab. Denne gruppe omfatter både udenlandske statsborgere med permanent opholdstilladelse, typisk flygtninge/indvandrere, og udlændinge, der kommer til et land udelukkende for at få en uddannelse, og normalt med en midlertidig opholdstilladelse. (kolonne 1)
- udenlandske studerende med midlertidigt, uddannelsesbegrundet opholdsgrundlag (kolonne 2). Det har kun været muligt at finde sammenlignelige tal for ganske få lande.

Da OECD-tallene ikke skelner mellem institutionstyper, er det ikke muligt at opgøre på uddannelsessektorer. Det er heller ikke muligt at skelne mellem studerende på studieophold og på hele uddannelser.

Lande	Studerende med udenlandsk statsborgerskab (både udlændinge med permanent opholdstilladelse og udlændinge med midlertidig uddannelsesbegrundet opholdsgrundlag c)	Heraf udenlandske studerende med midlertidigt uddannelsesbegrundet opholdsgrundlag
Danmark	9,0	4,8a)
Finland	2,5	-
Norge	5,2	-
Sverige	7,8	-
Frankrig	10,5	-
Nederlandene	3,9	-
Schweiz	17,7	11,9 b)
Storbritannien	-	11,2 c)
Tyskland	10,7	8,9 d)
Østrig	13,5	-
Australien	18,7	-
USA	-	3,5 c)

a) Kilde: CIRIUS

b) Kilde: Bundesamt für Statistik: Hochschulindikatoren: Ausländische Studierende an den Schweizerischen Hochschulen, Oktober 2004.

c) Kilde: OECD Education at a Glance 2005: OECD-tallene omfatter for de fleste landes vedkommende både udenlandske studerende med permanent opholdstilladelse (typisk flygtninge/indvandrere) og udenlandske studerende, der kommer til landet udelukkende i uddannelsesøjemed. Det gælder i denne tabel alle lande, bortset fra Storbritannien og USA, der udelukkende har opgjort udenlandske studerende med midlertidig opholdstilladelse.

d) Kilde: Wissenschaft Weltoffen 2005 – Daten und Fakten zur Internationalität von Studium und Forschung in Deutschland, 2005.

For eventuelle faktuelle spørgsmål: Chefkonsulent Jette Kirstein, Undervisningsministeriet, CIRIUS, telefon 33 95 70 96